

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5CoCsp/60/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7821200234
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7821200234.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobcu Intrum Slovakia, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, IČO: 35831154, zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom v Bratislave, Mýtna 48, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., D. XXX, o zaplatenie 2.440,50 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 1. apríla 2022 č. k. 5Csp/13/2021 - 131 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok vo výroku II. a IV. a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom konanie v časti o zaplatenie sumy 335 eur s príslušenstvom zastavil (výrok I.), žalovanému uložil povinnosť v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 1.626,05 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.826,05 eur od 28.6.2018 do 16.12.2020, zo sumy 1.776,05 eur od 17.12.2020 do 18.1.2021, zo sumy 1.726,05 eur od 19.1.2021 do 15.2.2021, zo sumy 1.676,05 eur od 16.2.2021 do 23.3.2021, zo sumy 1.626,05 eur od 24.3.2021 do zaplatenia (výrok II.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok III.) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 41,46 % (výrok IV.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka, a.s.) domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2.440,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.440,50 eur od 28.06.2018 do zaplatenia. Uznesením zo dňa 13.8.2021 č. k. 5Csp/13/2021-99 súd pripustil zmenu strany sporu na strane žalobcu tak, že namiesto pôvodného žalobcu E. F. G., H. vstúpil do konania žalobca. Po späťvzati žaloby žalobcom a následnom zastavení konania súdom vo výške istiny 335,- eur s príslušenstvom, je predmetom sporu zostal nárok žalobcu na zaplatenie 2.105,50 eur s príslušenstvom.

3. V odôvodnení rozsudku súd poukázal na tvrdenia žalobcu (právneho predchodcu žalobcu) v žalobe a v priebehu sporu, najmä že:

3.1. právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili dňa 12.8.2017 zmluvu o pôžičke č. 6263526, na základe ktorej žalovanému poskytol pôžičku vo výške 3.500 eur, ktorú sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných 84 mesačných splátkach v sume 70,79 eur až do splatenia celkovej sumy pôžičky 5.946,36 eur,

3.2. žalovaný uhradil z vyššie uvedenej zmluvy sumu 1.673,95 eur,

3.3. nakoľko žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku, resp. jednotlivé splátky riadne a včas, t. j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, právny predchodca žalobcu listom zo dňa 26.4.2018 - „Predžalobná upomienka“, vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo mu poskytol dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní, a súčasne žalovaného upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, žalobca bude oprávnený úver zosplatiť,

3.4. žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil,

3.5. právny predchodca žalobcu využil oprávnenie v zmysle § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a dňa 19.6.2018 úver zosplatiť, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 22.6.2018 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“,

3.6. celkový dlh žalovaného ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 2.440,50 eur.

4. Súd poukázal i na obranu žalovaného v odpore proti platobnému rozkazu vydanému vo veci a v priebehu sporu, založenú v podstate na tvrdení neprijateľnosti zmluvných podmienok zmluvy a námietke premlčania uplatneného nároku žalobcu.

5. Pri rozhodovaní súd vychádzal zo zistenia, že:

5.1. spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., a žalovaný uzatvorili dňa 12.8.2017 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8580501903 (ďalej v aj iba „zmluva“), predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 3.500 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť spolu s úrokom v 84 mesačných splátkach vo výške 70,79 eur počnúc dňom 20.9.2017, s tým, že celková čiastka na zaplatenie činila 5.946,36 eur, termín konečnej splatnosti úveru bol 20.8.2024, celkové náklady spotrebiteľa 2.446,36 eur, RPMN 18,16 %, priemerná RPMN 12,95 %,

5.2. žalovaný si svoje povinnosti splácať úver riadne a včas neplnil, preto právny predchodca žalobcu predžalobnou upomienkou zo dňa 26.4.2018 vyzval žalovaného na úhradu nedoplatku na splátkach a zároveň ho upozornil na možnosť mimoriadneho zosplatenia úveru,

5.3. právny predchodca žalobcu písomným oznámením zo dňa 22.6.2018 vyhlásil ku dňu 22.6.2018 úver za predčasne splatný a vyzval žalovaného na úhradu sumy vo výške 3.605,97 eur,

5.4. v dôsledku zlúčenia spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s., so Všeobecnou úverovou bankou, a. s., sa právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s., stala E. F. G., H. (právny predchodca žalobcu),

5.5. Zmluvou o postúpení pohľadávok ku dňu 28.7.2021 právny predchodca žalobcu postúpil na žalobcu pohľadávku, ktorá je predmetom tohto konania a že uvedené bolo oznámené žalovanému listom zo dňa 3.8.2021.

6. Súd vychádzal i z medzi stranami sporu nespornej skutočnosti, že žalovanému boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 3.500,- eur a že žalovaný v prospech úverového účtu uhradil spolu sumu vo výške 1.873,95 eur.

7. Po právnom posúdení veci podľa § 1 ods. 2, § 2 písm. d), § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej aj len „ZoSÚ“), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 54a, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 565 Občianskeho zákonníka, § 1 a § 8 zákona č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a predpisov v platnom znení dospel súd k záveru, že nárok žalobcu nie je premlčaný a úver bol predčasne zosplatený platne. Usúdil, že žalobca hrubo porušil povinnosť podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Z uvedeného potom uzavrel, že úver je v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ bezúročný a bez poplatkov. Dôvodil pritom, že kumulatívnosť následkov – stratu oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a zároveň bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru z citovaných ustanovení zákona nevyplýva, a preto žalovaným namietaná nemožnosť úver predčasne zosplatiť v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ je nedôvodná.

8. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP dôvodiac, že žalobca dosiahol v konaní čiastočný úspech a priestor na aplikáciu § 257 CSP nevzhliadol.

9. Proti vyhovujúcemu výroku rozsudku podal včas odvolanie žalovaný z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Navrhol zrušiť rozsudok, žalobu zamietnuť v celom rozsahu a uložiť žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trov konania. V odvolaní žalovaný poprel tvrdenia žalobcu a neuznal nárok žalobcu čo do dôvodu a výšky. Namietol, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, vo veci nebol úplne zistený skutkový stav, nakoľko súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkou žalovaného ohľadne zosplatnenia úveru a aktívnou vecnou legitimáciou žalobcu, rozsudok nespĺňa kvalitatívne ústavné požiadavky na súdnu ochranu a rozsudkom bolo porušené právo na spravodlivý proces. Interpretácia súdu v danej veci je podľa názoru žalovaného v rozpore s obsahom právnej praxe, pričom tento odklon nie je nijako zdôvodnený. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania skutkovými a právnymi zisteniami došiel k extrémnemu nesúladu a hodnotenie dôkazov nemá racionálny charakter. Takýmto postupom súdu došlo k ohrozeniu práv a právom chránených záujmov žalovaného, pričom súd uprednostnil nároky žalobcu nehľadiac na zásady spravodlivosti.

9.1. Podľa názoru žalovaného na strane žalobcu absentuje aktívna vecná legitimácia, lebo nedošlo k platnému zosplatneniu pohľadávky, a preto nemohlo dôjsť ani k postúpeniu pohľadávky.

9.2. Žalovaný opätovne namietol zosplatnenie úveru tvrdiac, že žalobca nepreukázal doručenie Oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlhu listom zo dňa 22.6.2018 do dispozičnej sféry žalovaného. Poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.1.2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010 podčiarkol, že žalobca nepredložil listinu s doručenkou podpísanú žalovaným o doručení Oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, a preto neboli splnené podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Podporne žalovaný odkázal na viaceré rozhodnutia súdov prvej inštancie a odvolacích súdov riešiace otázku fikcie doručenia písomností. Znovu namietol, že právny predchodca žalobcu nedodrжал ani postup podľa § 17 ZoSÚ a riadne neinformoval žalovaného spotrebiteľa o postúpení pohľadávky.

10. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného nesúhlasil s odvolacou argumentáciou žalovaného v odvolaní. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil ako vecne správne.

10.1 Tvrdil, že úver bol mimoriadne zosplatnený platne. Konštatoval, že žalovaný preukázateľne v omeškaní viac než 90 dní so zaplacením splátky splatnej v mesiaci 2/2018, a preto bol právnym predchodcom žalobcu formou predžalobnej upomienky vyzvaný na zaplatenie, pričom bol zároveň upozornený na možnosť zosplatnenia pohľadávky v celosti. Predmetnú písomnosť žalovaný riadne prevzal dňa 4.5.2018, čo potvrdil vlastnoručným podpisom na doručenke. Následne právny zástupca žalobcu pristúpil k zosplatneniu pohľadávky v celosti a to ku dňu 19.6.2018. Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti bolo žalovanému zasielané prostredníctvom obvyčajnej listovej zásielky dňa 22.6.2018, doručenkou preto žalobca nedisponuje. Nedoručenie Oznámenia žalovaný nepopiera, preto sa uvedená skutočnosť považuje za nespornú. Zároveň uviedol, že predmetná písomnosť má iba deklaratórne účinky, t. j. účinky nastanú späťne ku dňu zosplatnenia momentom oboznámenia sa žalovaného s predmetnou písomnosťou. Podľa názoru žalobcu sa žalovaný mohol o zosplatnení dozvedieť najneskôr z podanej žaloby. Súčasne je toho názoru, že nijakým výkladom § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť záver, že zákonodarca vyžaduje dva úkony pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru – jednak výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, ku ktorým musí byť preukázané doručenie oboch listín. Takýto výklad by bol príliš extenzívny, pretože cieľom zákonodarcu bolo, aby dlžník bol preukázateľne upozornený na možnosť predčasného zosplatnenia. Veriteľ využil možnosť predčasného zosplatnenia úveru, pričom účinky nastávajú späťne oboznámením sa žalovaného s obsahom listiny o zosplatnení úveru. Podľa názoru žalobcu podmienky vyžadované § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka boli splnené.

10.2. Poukázal tiež na skutočnosť, že žalovanému pôžičku neposkytla banka, avšak aj v prípade, ak by postúpenie pohľadávky podliehalo splneniu obligatórnych podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, tieto boli splnené. K postúpeniu pohľadávky na žalobcu došlo až po začatí sporu, pričom právny predchodca žalobcu doručil 27.1.2021 žalobu, ktorá bola následne preukázateľne doručená žalovanému najneskôr dňa 30.4.2022, vzhľadom na podaný odpor. Podľa názoru žalobcu aj samotnú žalobu je možné

považovať za výzvu na plnenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Dodal, že žalovanému bolo dňa 3.8.2021 doručované Oznámenie o postúpení pohľadávky pod číslom zásielky EPH247498385SK na adresu uvedenú v zmluve, čo žalobca preukázal podacím hárkom. Žalobca podporne odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/210/2001 zo dňa 11.6.2003 a viaceré rozhodnutia odvolacích súdov.

11. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk žalovaným uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok je v jeho napadnutej časti potrebné zrušiť v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP.

13. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy, aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo sporových strán nenamieta (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.6.2010 sp.zn. 2 Cdo 205/2009).

14. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v sporovom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán sporu plynúca z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má tá sporová strana, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda ktorá je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje.

14.1. Vecnou legitímáciou je stav vyplývajúci z hmotného práva, kedy jedna sporová strana (žalobca) je subjektom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide a sporová strana na opačnej procesnej strane (žalovaný) je subjektom hmotnoprávnej povinnosti, je pasívne vecne legitimovaná (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22.11.2011 č.k. III. ÚS 517/2011-9).

14.2. Otázkou vecnej legitímácie súd skúma ex offa v každom štádiu konania a nedostatok aktívnej či pasívnej vecnej legitímácie bez ďalšieho vždy vedie k zamietnutiu žaloby.

14.3. V sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti.

15. V prejednávanom spore v priebehu konania došlo k postúpeniu pohľadávky z pôvodného žalobcu - Všeobecná úverová banka, a.s. na nebankový subjekt Intrum Slovakia s.r.o..

16. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzavretá žalovaným s nebankovým subjektom - spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s., avšak táto spoločnosť zanikla zlúčením a jej právnym nástupcom sa stala Všeobecná úverová banka, a.s.. Tým sa nezmenil charakter pohľadávky, avšak zmenil sa subjekt na strane veriteľa, čo malo za následok zmenu právnej úpravy, ktorú je nevyhnutné aplikovať na vzťah veriteľa a dlžníka. Momentom, kedy sa veriteľom stala Všeobecná úverová banka, a.s., vzťah medzi touto bankou a žalovanou ako dlžníčkou v predmetnej spotrebiteľskej zmluve nadobudol charakter právneho vzťahu banky s klientom, ktorý podlieha režimu zákona o bankách (bez ohľadu na to, že pôvodný veriteľ, ktorý poskytol žalovanej úver, nebol bankou). Nositeľom pohľadávky z úverovej zmluvy sa teda stala banka a zákon o bankách neuvádza žiadnu výnimku pre postúpenie pohľadávky v takýchto prípadoch, ak banka postupuje pohľadávku, ktorú nadobudla od nebankového subjektu.

17. Pre klientov banky sú v § 92 ods. 8 zákona o bankách ustanovené ďalšie špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené pre platné postúpenie čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Pre platné postúpenie pohľadávky bankou na nebankový subjekt sa vyžaduje v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách kumulatívne splnenie týchto podmienok: a/ existencia splatnej pohľadávky, b/ písomná výzva banky na splnenie dlhu dlžníkovi, ktorý je v omeškaní s plnením a jej preukázateľné doručenie dlžníkovi a c/ dlžníkovu následné nepretržité omeškanie viac ako 90 dní so splnením jeho záväzku voči banke.

Je prítom na žalobcovi preukázať tieto skutočnosti, vrátane dôkazu preukazujúceho doručenie takejto výzvy žalovanej bankou.

18. V prípade, že nie sú splnené vyššie uvedené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvej vety zákona o bankách pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, ide o postúpenie v rozpore so zákonom o bankách, kedy postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je zakázané, a teda postúpenie pohľadávky je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

19. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, podmienkou platného postúpenia pohľadávky banky na nebankový subjekt v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách je v prvom rade existencia splatnej pohľadávky v čase postúpenia.

19.1. Otázkou platnosti/neplatnosti postúpenia pohľadávky v zmysle zákona o bankách sa už zaoberalo viacero rozhodnutí Najvyššieho súdu SR. V prvom rade odvolací súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2018 sp. zn. 7Cdo/26/2017, z ktorého vyplýva, že zákon o bankách definuje podmienky, z akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke. Prvá veta ustanovenia § 92 ods. 8 citovaného zákona definuje dve takéto podmienky (nad rámec písomnej formy zmluvy o postúpení a nepotrebnosti súhlasu klienta s takýmto krokom, ktoré predpokladá už § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka), z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplnenej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržite viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky.

19.2. Obdobne k takým istým záverom dospel Najvyšší súd SR aj v rozsudku z 24. apríla 2018 sp. zn. 1Cdo/147/2017. Na uvedené rozhodnutia odkázal Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 4Cdo/75/2020.

20. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2021, sp. zn. 4Cdo 162/2020).

21. V danom prípade sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal otázkou aktívnej legitímácie žalobcu, záver o dôvodnosti žaloby a o tom, že vznikol dlh žalovaného voči žalobcovi nemá podklad vo vykonanom dokazovaní a odôvodnenie rozsudku ohľadne tohto záveru je nepreskúmateľné. Splnenie podmienky aktívnej legitímácie je prítom základným predpokladom úspechu žalobcu v konaní.

22. Na daný vzťah a postúpenie pohľadávky zo Všeobecnej úverovej banky, a.s. na terajšieho žalobcu, ktorý nie je bankou (Intrum Slovakia s.r.o.), je preto potrebné aplikovať režim zákona o bankách č. 483/2001 Z.z. a skúmať platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách v spojení s § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, avšak súd prvej inštancie sa týmto vôbec nezaoberal a z vykonaného dokazovania splnenie podmienok pre platné postúpenie pohľadávky bez ďalšieho dokazovania nie je možné uzavrieť.

23. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému zo zmluvy o pôžičke zo dňa 12.8.2017 č. 6263526 došlo na základe zmluvy o postúpení pohľadávok ku dňu 28.7.2021, kedy úver ešte nebol splatný v celom rozsahu vzhľadom na dohodnutý termín jeho konečnej splatnosti dňa 20/8/2024 (počet splátok 84). Pokiaľ teda Všeobecná úverová banka, a.s. postúpila pohľadávku z vyššie uvedenej úverovej zmluvy, mohlo ísť o splatnú pohľadávku iba v tom prípade, že pre jej zosplatenie boli splnené zákonné podmienky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka.

24. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

25. V prípade omeškania so zaplatením niektorej zo splátok vyššie citované zákonné ustanovenie umožňuje veriteľovi pri splnení v zákone uvedených predpokladov žiadať zaplatenie celej pohľadávky

naraz. V podstate to znamená, že v takom prípade žiadosť veriteľa prijatá dlžníkom na zaplatenie celého dlhu má za následok, že sa stane splatný celý dlh. Právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky v dôsledku toho, že nebola splnená iba niektorá splátka, však môže veriteľ uplatniť iba vtedy, ak to bolo dohodnuté alebo to bolo určené v rozhodnutí. Toto právo veriteľa je časovo ohraničené a veriteľ ho môže využiť iba do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

26. Pre splatnosť celého dlhu zákon predpokladá kumulatívne naplnenie týchto skutočností: 1/ dlžník sa dostal do omeškania so zaplatením niektorej zo splátok, 2/ veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky a 3/ veriteľ požiadal o zaplatenie celej pohľadávky najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

27. Žiadosť veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky možno charakterizovať ako jednostranný adresný a hmotnoprávny právny úkon, čo znamená, že v stanovenej lehote musí byť doručený dlžníkovi (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Nestačí odovzdanie prejavu na prepravu. Vzhľadom na kogentnú právnu úpravu nie je možné ani dohodou zmluvných strán upravujúcich vzájomné doručovanie písomností kogentnosť uvedenej hmotnoprávnej úpravy zmeniť.

28. Žiadosť o zaplatenie celej pohľadávky veriteľom nevyžaduje písomnú formu. Ak však bola zmluva uzavretá písomne a nakoľko žiadosť veriteľa znamená zmenu pôvodne uzavretej zmluvy v otázke splatnosti dlhu, vyžaduje sa, aby aj žiadosť veriteľa pod sankciou neplatnosti bola písomná (§ 40 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka). Dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať existenciu takejto žiadosti zaťažuje veriteľa (viď Občiansky zákonník pre prax, Komentár, Jaroslav Krajčo, Vydavateľstvo EUROUNION, strany 2475-2476).

29. Dohoda o strate výhody splátok musí vyplývať z obsahu pôvodnej dohody a existenciu takej dohody preukazuje veriteľ.

30. Pokiaľ ide o splnenie podmienky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka dodávateľ môže uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

31. V prípade, ak by nedošlo k platnému vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru, išlo by o postúpenie pohľadávky banky nebankovému subjektu, ktorá v čase postúpenia nebola splatná, teda neboli by splnené podmienky na postúpenie pohľadávky.

32. Súd prvej inštancie vôbec neskúmal splnenie podmienok na platné zosplatnenie, t.j. preukázané doručenie výzvy banky na plnenie s upozornením na možnosť zosplatnenia úveru v prípade, ak do určenej lehoty nedôjde k úhrade. Neskúmal ani doručenie oznámenia o využití práva veriteľa v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka a žiadosť o zaplatenie celej pohľadávky.

33. Rovnako nevenoval pozornosť posúdeniu, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky z pohľadu splnenia ďalších podmienok (písomná výzva banky na splnenie dlhu dlžníkovi, ktorý je v omeškaní s plnením a jej preukázateľné doručenie dlžníkovi a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie viac ako 90 dní so splnením jeho záväzku voči banke).

34. V korelácii s uvedeným v tomto štádiu konania nie je preskúmateľné, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky banky na nebankový subjekt v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách.

35. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom súd rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

36. Úlohou súdu po vrátení veci bude dôsledne skúmať aktívnu legitimáciu žalobcu vychádzajúc z posúdenia platnosti postúpenia pohľadávky, čomu musí predchádzať posúdenie platnosti využitia práva na vyhlásenie okamžitej splatnosti celého dlhu. Za tým účelom nariadi pojednávanie, na ktorom najmä k tejto otázke určí sporné a nesporné skutkové tvrdenia a vyjadrí svoje predbežné právne posúdenie, k čomu umožní stranám sporu (ich zástupcom) sa vyjadriť, príp. predložiť alebo navrhnúť dôkazy, o

ktorých rozhodne. Ďalší postup zvolí v závislosti najmä od toho, či rozhodnutie vo veci si bude vyžadovať ďalšie dokazovanie. V závislosti od výsledkov uvedeného posúdenia bude úlohou súdu podrobiť túto spotrebiteľskú zmluvu súdnemu prieskumu z pohľadu obsahových náležitostí vyžadovaných zákonom a následne skúmať mieru jej splatenia. Pokiaľ po vrátení veci žalobca splnenie podmienok na zosplatenie dlhu a postúpenie pohľadávky nepreukáže, bude potrebné žalobu z dôvodu nedostatku jeho aktívnej legitímácie zamietnuť. Súd potom meritórne rozhodnutie vo veci riadne a náležite odôvodní v súlade s § 220 CSP.

37. Z hľadiska právneho posúdenia otázky aktívnej legitímácie žalobcu súd bude mať na pamäti, že je potrebné sa zaoberať naplnením všetkých predpokladov platného postúpenia podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, ktorý stanovuje podmienky pre platné postúpenie bankovej pohľadávky inému subjektu. V prípade postúpenia už zosplatennej pohľadávky, je potrebné sa osobitne zaoberať dodržaním postupu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v spojení s 565 Občianskeho zákonníka. Touto otázkou sa zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky napr. vo svojom uznesení sp. zn. 5Cdo/224/2021, z ktorého vyplýva o.i. nasledovné: „22. Pre spotrebiteľské vzťahy, ktorým je i ten v prejednávanej veci, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky až najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (citovaný § 53 ods. 9). V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné (pozri Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax, Eurounion, máj 2015, komentár k § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). 22.1. Z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré rámce spomína § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadať o jednorazové vrátenie nesplatených dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškani s plnením niektorej zo splátok tri mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. 22.2. Najvyšší súd zastáva názor, že 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú zo skorších splátok.“

38. Výklad § 92 ods. 8 zákona o bankách zaujal Najvyšší súd SR napr. v rozsudku sp. zn. 2Cdo/344/2020, ktorý vo svojom bode 30. uvádza: „30. Problematikou výkladu ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách sa Najvyšší súd Slovenskej republiky už zaoberal. Najvyšší súd v podobných veciach dospel k zhodnému záveru, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách upravuje zákonné podmienky, za akých možno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou a ich nerešpektovanie má za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Zákon o bankách v ustanovení § 92 ods. 8 kogentným spôsobom upravuje podmienky platnosti postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu, kedy banka (ako aj pobočka zahraničnej banky) je oprávnená postúpiť písomnou zmluvou inej osobe (nebankový subjekt) svoju pohľadávku zodpovedajúcu peňažnému záväzku klienta, ktorý je aj napriek výzve banky nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní v omeškani so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu klienta. Predmetné právo banka nemôže uplatniť, ak jej klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva. Uvedená výnimka neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok.“

39. Pokiaľ ide o preukázanie splnenia podmienky predchádzajúcich písomných výziev pred zosplatením a pred postúpením pohľadávky, je potrebné vychádzať z úpravy režimu doručovania hmotnoprávných úkonov podľa § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka (tzv. teória dôjdenia).

40. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t.j., že sa dostane do sféry jeho dispozície - už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Slovné spojenie „dostane do jeho dispozičnej sféry“ nemožno vykladať v zmysle procesnoprávných predpisov. Je ním potrebné rozumieť objektívnu možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/129/2010, sp. zn. 3Cdo/43/2019). Z uvedeného je nutné vyvodiť, že pre naplnenie teórie dôjdenia síce na strane jednej postačuje reálna možnosť adresáta oboznámiť sa s prejavom vôle (nevyžaduje sa teda skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon), avšak na strane druhej iba tvrdenie o tom, že hmotnoprávny úkon, napr. výzva pred zosplatnením podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, alebo výzva podľa § 98 ods. 8 zákona o bankách, bola odoslaná na poštovú prepravu (napr. predložením podacieho hárku), hoci aj preukázané, podmienku dôjdenia nenapĺňa.

41. Odvolací súd poznamenáva, že podmienkou výzvy pred postúpením pohľadávky (§ 92 ods. 8 zákona o bankách) sa osobitne zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v aktuálnych rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/266/2020 a 4Cdo/75/2020 so záverom o potrebe výlučnej a samostatnej písomnej výzvy.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).